

PREDIKAN PÅ 6:E SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET DEN 1/8 1943

I MOTALA STADSPARK.

TEXT: ROM 12:18.

PSALMER: 421:1-3, 35:4-6.

"Hållen frid med alla människor, om möjligt är och så mycket som på eder beror."

Orden stå i episteln idag. "Frid" är ett vanligt ord i Nya testamentet, ty Nya testamentet är skrivet i en fridlös tid, då människor hungrade efter frid utan att få den. Den urkristna församlingen visste, var friden fanns - en frid, som höll även i martyriet - och den räckte människorna denna frid genom evangeliet om syndernas förlåtelse. Tron på Kristus såsom försonaren innebär ju detta: "jag har gjort mycket ont, men detta onda kan icke skada mig, det kan icke återvända på mig, det är utstruket." För en människa, som verkligen i sitt innesta är viss om detta, är det möjligt att tänka på Gud med inre ro: hon har frid med Gud. Till henne riktas då också det budet: nu skall du hålla frid med de människor, som du lever ihop med, vinnlägga dig om sämja med alla människor och såvitt möjligt undvika striden. "Hållen frid med alla människor, om möjligt är och så mycket som på eder beror."

Vi lever ånyo i en fridlös tid. Det låg en helt annan ro över farfars och farfarsfars värld, där man gick till fots eller åkte efter häst - inga tåg, inga bilar, inga flygmaskiner - där man samtalade på tu man hand eller skrev brev - inga telefoner, ingen radio. Nu är det omöjligt att på allvar fly undan alla oljud, alla skrällar, alla högtalare - de jaga oss allra längst ut på den ödsligaste landsbygd. Människorna ha också blivit annorlunda. Ännu i vår barndom var det rätt ovanligt, att människor reste och for kors och tvärs: den som hade varit i Stockholm, han kunde nästan vara stolt. Man levde förr i en liten, begränsad och invand värld. Nu får alla hela världen kastad på sig. Och vi vill ha det så. Vi är nästan lite rädda för tystnaden, stillheten, avskildheten - "isoleringen", som man säger.

- Och Gud - hur många räknar med honom? Det står en ödslig luft kring den moderna människan, människan utan bön, utan tro. För den som räknar med Gud, ligger det en djup frid i andakten, i besinningen på honom. Men den moderna, hedniska människan känner ingen annan vila än djurets - hon är ett stycke natur, kött och blod i vältrimmat skick: hon frågar icke efter friden med Gud.

Däremot är hon intresserad av att det råder goda och fridfulla förhållanden mellan henne och andra människor. Hon är intresserad av freden, både därute i världen och här hemma, i samhället. Hon tycker illa om kriget och hon avskyr bråk.

Men. Världens gång vill inte rätta sig efter våra önsknings. Låt oss bara peka på två saker: 1/ Kriegen och 2/ Skilsmässorna. Därute i stora världen - därinne i den lilla världen, hemmet, har ofriden snarare ökat. och detta gör ju våra tider så hopplöst fridlösa.

Även för de folk som fått stå utanför, har detta nya världskrig betytt en stark nötning på massorna. För många är det omöjligt att riktigt glädja sig åt sommarkvällen, hur vacker den än är, ty därbakom horisonten där ligga ju folken i blodig kamp. Man vågar inte hoppas, att vi själva ska få slippa undan, man törs inte släppa lös hjärtats fulla glädje, utan stänger in en bit av glädjen, spar den - tills "det blir fred". Kriget verkar hämmande och låsande även i det rent personliga livet, hos många människor. Det ligger en ofrid på lur i själen.

Men ännu värre är det andra: hemmens förfall. Ty vi behöver en lugn punkt att dra oss tillbaka till efter vardagens strid. Är man sams hemma, då kan man bära även olyckor. Det blir en viss fasthet i hjärtat och man orkar ta livets stötar. Men råder det ofrid hemma, då blir ingenting riktigt roligt. Om hemmet ligger där som en dovt fientlig makt vid arbetets slut, då blir det svårare att hämta kraft: man har liksom ingenstans att fly. Och det tycks ju vara så, att hemmen i vår tid icke är, vad de varit man räknar knappt med dem, de är inte kraftcentralen för den enskilda människan utan hon slungas ut ur hemmen och kommer på det viset att sakna en lugn punkt i tillvaron. Allt detta ökar fridlösheten och tär på människans krafter.

Hur kan det nu komma sig, att det blivit så? Jaget står i centrum. Den moderna människan dyrkar friheten och hatar alla band på det egna jaget. Men om jag hänsynslöst sätter mitt jag i centrum, så måste detta gå ut över min nästa. Om min nästa sätter sitt jag i centrum, så måste detta gå ut över mig. Samliv är detsamma som tuktan av jaget, behärskning, förmåga att någon gång avstå. Friden mellan människor och mellan folk förutsätter självförnekelse.

Och självförnekelse finns icke utan gudsgemenskap. Den naturliga, hedniska människan har många starka sidor - vackra sidor, men självförnekelse har hon icke: därför vandrar ofriden i hennes spår. Självförnekelse finns nämligen endast hos den, som kan se in i sig själv och tala så till sig själv: du är ond. Så kan endast den göra, som stått inför Guds ansikte, stått vid Kristi kors. Han ser ondskan hos människan, detta: människan vill sig själv.

Förut: 1/ fred det normala 2/ krig och gräl något att förvåna sig över.

Nu: 1/ krig och strid det normala, det som kommer av sig själv. 2/frid det, som man får arbeta fram på jorden.

För att vinna friden, så får man alltså bekämpa det onda, som finns hos en själv. Man ser kanske, att det här hos oss själva finns folkhat nog för att skapa ett krig, om så vore - man behöver icke härna över, att andra folk hata. man förstår, att hemmet måste bli fullt av strider, om livet får rulla på av sig självt och om man inte direkt anstränger sig för att klara svåra meningsskiljaktigheter, om man inte dag för dag tar i för att vara en god och tålig människa.

Så drives man mot Gud igen. Man måste fråga efter Guds vilja och pröva sig i bön och besinning. Det kan ske i ensamheten. Den, som kan ordna det så, att han har husandakt i sitt hem, han märker nog, vilken hälsodryck det är att tvingas in inför Gud med alla små misshälligheter i hemmet. Guds vilja får lägga sig över de stridande viljorna och mjuka upp dem, så att man ger vika en bit från vartdera hållet. Det blir sämre med friden i hemmet, om

den ene av makarna skall böja sig för den andre, än om båda böjer sig för Gud. Ödmjuka människor grälar icke inbördes.

Friden med Gud, friden från Gud är en gåva, som ligger där outnyttjad. Du får den. Bed någon gång och var tyst någon gång inför Gud! Tag emot hans heliga kraft.

Friden med dina medmänniskor i hem och på arbetsplats är en uppgift, som du får arbeta på. Den kommer icke av sig själv. Strid mot dig själv, bekämpa någon gång ditt eget jag! Då kan det bli frid på jorden, den bit av jorden, som är din. Amen.

6 e. Tryk. 1/8 Skovsparken.

421:1-3

Fader vår.

1859en sid. 466. Heret: Vals. sign. 35:4-6

"Hvillen frid med alle makor, Du mig-
ligt an gedi sei' mult som per eden
lover" (1801, 12:18)

men st: i gr. idag. "frid"

er ett duntigt ord i NT, ty
det är skrivet i en fullst frid,
da' nioter humpade efter frid
utan att fu. Sen den utvorniska
forvorningen niote, var friden
fanns — en frid, som tette
even i motvret — och
den rachte makorna denna
frid om evang. om tyg.
dunko forlidsede. tron

pa' kristus saom forvornen
imebar i detta: sig har gids
mult det, men detta
kan icke skada mig, det
kan icke afvornen pa' mig,
det ar afstaket." Det en

antals, o. publikum i de mindste
 er der om alle, og det meste
 sigt at fange på det med
 mere og: som kan finde med
 Gud. Till komme riktas dei
 orke og det stuet: om skole
 de kille find med de mester,
 som de leer skop med,
 rimlaga sig om tælle
 med alle mester o. a. a. i
 mestligt mester skolen.
 skolen find med alle mester,
 om mester og o. se med som
 på alle som "Vi leer om i en
 fælles tid. Det tog en det
 om en so over for en over
 for for en del, det man
 sigt til for alle alle alle
 høst - inge tog, nye tiden,
 nye fymesteren - det man
 samtale på de man kom og

skole der - inge telefoner,
 ingen radio. Men er det
 muligtt at på alle for
 under alle opiel, alle
 skolen, alle højtalere
 - de nye og alle og på
 de vigtigste landbrug.
 skolen to skole. Heris
 omstænd. som i det
 skolen på det ved muligt,
 at mester det og for som
 og for: der som koste
 har? skolen, som kunne
 næsten være skole. Men det
 for i en. tiden, for om
 og mind. vil se. Nu for
 alle hele verden kostede
 på sig. Det de vil ha det
 se. Vi er næsten alle på
 for skolen og alle
 artikler - "skolen", o.
 om sig

Men rajar nite hagar, att o
 Sikon ska fo' sippa muan, man
 far nite slappan to' hialsto
 fulla glajo, utan stuger in
 en tit as glajten, Spar
 dem - till vett this food' m.
 get vekar hamnare o. Casant
 are; det vett personlig
 list, hos nagra makt. Det
 tages en ofid pa' tur i
 galen.

Men amu vore ar
 det andra: hemmen fiska.
 Ty i beborn en lagn punkt
 att den som lillala lio
 efter anlagens skid. De
 man som hemma, de
 kan man ar ta ogeta.
 De hi en vore hakes;
 hialts o. man arka
 fo' lict stike. Men
 vider os ofid hemmen,

de' this ingenting viligt
 veltigt. Den hemmet lig-
 ges de' som en vore
 fientlig makt vid vobels
 sakt, de' this vore svare
 de' kants kupp. man
 kan tikom ingevalen
 att ty. den vore fets i
 vore pa', att hemmen a'
 vore ^{foe} ~~foe~~ ^{gite} ~~gite~~ ^{lign} ~~lign ^{med} ~~med ^{den} ~~den
~~o vore~~ ^{de' ar mte}
 krottebaler pa' en
 vartiga makt ar
 kon stuger ut us
 hemmen och hemmen
 pa' vore vore vore
 en span punkt;
 vilvaron att vore Star
 firdelsketer vore
 far pa' maktens krag.
 de. Men kan vore vore~~~~~~

(8)

kommer jag, att det blir i
 Sa? Jaget ska i co. &
 rum den mo. rum motkom
 dykter friheten och talar
 alla sand pa. det gnu
 laget. Men om jag kan
 synas i ätles mi & jag i
 co. lrum, so ma. te detta
 ga. ut over mi ma. sk. den
 min ma. sk. ätles ätles jag
 i centrum, so ma. te detta
 ja. ut ö. ras mig. Sankis
 är det samma som fulsten
 är jagat, telain kung, so
 Ma. so att om jag ar. so
friden mellan motkom och
 mellan blt friden och
särliga svik svik svik.

Den särliga sviken
 finns ike. utan svik -
sviken svik. Den sviken,
 som sviken sviken.

(9)

Reduicera motkom det ma.
 spaka vidt - vaktar vidt,
 men särliga sviken kan kon
 ick. i: svik svik svik svik.
 Den i: svik svik svik svik.
svik svik svik svik svik
 som svik, som svik so in
 i sig själv och tala so.
svik svik svik: du är svik.
 So svik svik svik svik.
 i: svik svik svik svik, svik
 vid svik svik. Den svik
svik svik svik svik, svik.
svik svik svik svik
svik: svik svik svik
svik svik svik svik svik

Du: svik svik svik svik
svik svik, svik
 1) svik svik svik svik
svik svik svik svik svik

Får ett smärre fridans, så
 får man också betänkas på sig
 också, som finns hos en
 Sids. Man ser kanske, att
 Sids här är en Sids fins
 förskott mig på ett ställe
 ett tag, om så är en annan
 betänkas ide på samma sätt,
 ett andra förskott. Man
 förstår, att hemmet måste
 ha fullt av städer, om
 livet får nolla på. så sig
 självt ser en man inte
 direkt anordningar sig för
 att klara av en mening
 stiftskiftelsen, en annan
 med sig får stap för i för
 att vara en god och ställ
 make.

Så drivas man med
 Gud igen. Man måste för
 på efter Gud själv.

prova sig i den och
 församling. (Det var på de i samhället)
 ordna sig på, att han
 hos huvudsaken i sitt hem,
 han märker nog, vilken
 källorsykt och är att
 fringas mig för Gud med
 även om. Måskalligst
 i hemmet. Gud frid
 får lägga sig över
 de städer vilken och
 mycket upp hem, så
 ett man gör vika en
 lit från varstans här
 det. Det är den samma
 med furen i hemmet,
 en en ena och waken
 skall för sig för en
 avse, så en så
 för sig för Gud. Det
 mycket mycket gårdar
 ide vid sidan.

(12)
Frisen med Gud, Frisem
Frisi Gud är en gäva,
som ligger där outtryckt.
Du får se. Red igen
gång och gåt tytt igen gång
nått Gud! Top punkt kann
heliga kraft.

Frisen med oliv med.
maka? den är utel-
slut på en ~~sympolit~~
som du får ~~utsluta~~ på.
den kommer inte ut sig
sälls. Strid mot sig
sälls, bekämpa igen
gång och gåt sig!
Lä kan det se
frid på frisen, den
tit var frisen, som
är din. Men.

L. o. b.

En. bit. 1966

Valnigr.

35:4-6